

# Društvena zajednica Koiné

Grazia Faltoni

Grazia Faltoni opisuje rad Društvene zajednice Koiné, u zajedničkom projektu Sveučilišta u Pisi i toskanske regije.

Koiné je društvena zajednica s glavnim uredom u toskanskom gradu Arezzo, koja planira i rukovodi širokim spektrom javnih službi i usluga - od socijalnih i socijalno-edukacijskih službi, do rada na dobrobiti cjelokupne lokalne zajednice. Zapošljava oko 450 ljudi i vodi više od 70 različitih službi i aktivnosti, za više od 1500 korisnika dnevno.

Koiné je zajednica posebno aktivna u području ranog odgoja i obrazovanja - pruža 40 različitih usluga za djecu do 3 godine života. Usluge koje Koiné nudi u području ranog odgoja i obrazovanja odnose se na 21 program cjelodnevnih jaslica, didaktičku igraonicu za djecu, 12 servisa za usluge brige o djeci u domu, jedne 'sezione primavera' (jaslice za dvogodišnjake u okviru vrtića za djecu u dobi 3-6 godina), dvije knjižnice s posudionicom igračaka i jedan centar za aktivnu provedbu vremena na praznicima. Društvena zajednica Koiné ima aktivan partnerski odnos sa 17 općina, te još 10 komuna u kojima nije bilo organiziranog predškolskog odgoja i obrazovanja niti odgojno-obrazovnih aktivnosti za manju djecu. Uloga zajednice Koiné u unapređivanju dječjeg razvoja vidljiva je u sljedećim primjerima.

Projekt Isola che non c'è (Nedodijaja) ostvaren je u partnerstvu s općinom

Terranova Bracciolini i toskanskom regionalnom vladom, uz financiranje Europske unije kroz projekt POM [POM Project Park]. Ovaj projekt uključuje razvoj modela jaslica u kojima se kombinira kvalitetni rani odgoj i obrazovanje s fleksibilnim radnim vremenom. Nagradivani projekt potaknuo je donošenje nove legislative na regionalnoj razini (regionalni zakon br. 22/1999.), a projekt fleksibilnih, prilagodljivih jaslica sad je prihvaćen u cijeloj zemlji.

Projektom Tate Familiari (Obiteljski skrbnici) razvijen je eksperimentalni model ranog odgoja i obrazovanja djece od 3 do 6 godina koji se odvija u domu odgajatelja ili obitelji, ili u nekom drugom prilagođenom mjestu u blizini stanovanja djeteta. Ovaj model je za Toscanu najprihvatljiviji za zadovoljenje društvenih i edukacijskih potreba ranog odgoja i obrazovanja djece koja žive u planinskim i ruralnim područjima. Koiné je osmislio i vodi osam malih 'hibridnih' usluga ranog odgoja i obrazovanja kod kuće za vrtićku djecu do 3 godine starosti - šest u planinskim i ruralnim područjima, a dvije u gradovima.

Koiné pridonosi razvoju usluga ranog odgoja i obrazovanja, a njegov model je značajan i važan u ruralnim mjestima. Njegov status društvene zajednice pomogao je privući više korisnika te osigurati veći društveni angažman, dok



je u isto vrijeme, uz pomoć Sveučilišta u Pisi - ponudio nove modele službi i usluga u ruralnim područjima.

Grazia Faltoni je predsjednica Društvene zajednice Koiné.  
grazia@koiné.org

## Novi modeli usluga za jasičku djecu u planinskim područjima

Anna Pelloni

Anna Pelloni opisuje kako je regionalni zakon iz 2000. godine doveo do novih modela ranog odgoja i obrazovanja u Apeninskim planinama, blizu Modene u pokrajini Emilia Romagna.

'Imam dvije koze, magarca, guske i puno mačaka. A tu je i moj pas, Pepe', kaže Lucia (2,5 god.) i nastavlja: 'Tu su još tata, mama i to su svi.'

Lucia živi u kući na brdu, u koju su se roditelji doselili iz grada kamo sad samo

odlaze na posao. Marco, dvogodišnjak, kaže: 'Vidim kuću bake Rine odavde', i dodaje: 'Ali ne mogu hodati do tamo. Predaleko je.' Giada (1,5 god) kaže da se seka i ona uglavnom ne igraju vani, jer se mami vani 'ne sviđa'.

Gledajući kroz prozor stana od 80m<sup>2</sup>, vidimo planine koje okružuju selo na tisuću metara nadmorske visine u Apeninima. Petero djece iz ove manje skupine djece od 1 do 3 godine, govore za stolom u blagovaonici, dok čekaju ručak.

Njihovi roditelji rade - neki u dolini ispod brda, neki malo dalje. Drago im je što djecu mogu ostaviti kod dvoje odgajatelja (širih društveno-pedagoških kvalifikacija) koji nude uslugu 10-satnog dnevnog odgoja i obrazovanja. Na ovom velikom području od 950 km<sup>2</sup>, s mnogim raštrkanim *grozdovima (borghi)* od dvije-tri kuće s okućnicom, te malenim općinama, donedavno su radile samo jedne jaslice (crèche) za djecu do 3 godine. Mnogim je obiteljima



koji nemaju pomoć šire obitelji bilo sve teže skrbiti o djeci. Druge su obitelji željele istu razinu usluga ranog odgoja i obrazovanja na kakvu su navikli u gradovima iz kojih su došli. Stoga su od svojih malih lokalnih planinskih općina tražili da iskoriste odredbe regionalnog zakona iz 2000. godine, koji je nudio nove, eksperimentalne načine razvoja službi ranog odgoja i obrazovanja. Kao odgovor, osnovane su nove, male jaslice pod nazivom *'piccolo gruppo educativo'*, koje rade u običnim kućama i pružaju skrb za najviše petero djece u dobi od 1 do 3 godine. Njih je lakše osnovati nego redovne jaslice, uz manje troškove, no iziskuju preinake prostora radi osiguranja dječje prehrane, sanitarija i sl.

Šest jaslica ili grupa koje sad djeluju u Apeninima, različitog su tipa. Dvije su smještene u maloj drvenoj komuni (*borgo*) u kući odgajateljice i u susjednoj kući; tri u raznim prostorijama pod istim krovom planinskog odmarališta, a jedne jaslice su u centru sela, u općinskom stanu.

Dvoje odgajatelja su vlasnici jaslica; trima jaslicama ravna jedan pedagog-ravnatelj, koji zapošljava odgajatelje. Svi odgajatelji, kako to propisuje regionalni zakon, imaju najmanje 6 mjeseci staža, prethodno iskustvo u



brizi i odgoju djece i, kao i kod redovnih jaslica, široke opće društveno-pedagoške kvalifikacije. Sve jaslice imaju sklopljene zakonski valjane ugovore sa svojim lokalnim općinama koje ih plaćaju, te podršku stručnog suradnika-pedagoga.

Obitelji se, kao i njihova djeca, mogu družiti s drugim roditeljima te male grupe i blisko surađivati s odgajateljem. Ali, financijske prednosti ovakvog vrtića vidljivije su u početku, jer se dugoročno najveći izdaci izdvajaju za plaće osoblja.

Vrtići u privatnim kućama u opasnosti su od izolacije. Stoga ovakve usluge imaju mrežu podrške, koja im omogućuje kontakt s drugim sličnim službama i pomaže održati kvalitetu usluge. Svakog tjedna, stručni suradnik-pedagog boravi u svakom od vrtića, procjenjuje kvalitetu rada, razgovara o projektima s odgajateljima, te se susreće s roditeljima djece.

Ove lokalne zajednice stvorile su za sve vrtiće jednu zajedničku koordinaciju, koja pokriva javne i privatne vrtiće, vrtiće u kući i one u centrima. Svi odgajatelji koji rade u vrtićima po kućama, zasebno rade sa stručnim suradnikom-pedagogom, gdje razgovaraju o napretku svakog

pojednog djeteta, a također se redovno sastaju s višecem roditelja, u kojem su predstavnici roditelja djece, odgajatelji i predstavnici zajednice. Na tim se sastancima procjenjuje kvaliteta odgojno-pedagoškog rada, te planiraju



sadržaji za djecu. Odgajatelji svake godine pohađaju stručne seminare u trajanju od 20 nastavnih sati, a vrtići u kući u redovnom su kontaktu s institucijama poput knjižnica, centrima za ekološku edukaciju, glazbenim udrugama, te 'obrazovnim farmama'.

Anna Pelloni je pedagoginja-koordinatorica za talijanske zajednice Comuni di Pavullo nel Frignano, Serramazzone i Lama Mocogno.  
primainfanzia@comune.pavullo-nel-frignano.mo.it

